

TERRASSA 2030: UNA REFLEXIÓ ESTRATÈGICA

*(Document elaborat per l'Euncet Business School
per a l'Ajuntament de Terrassa)*

Juliol 2022

“Per atraure talent, cal crear sistemes que centralitzin el coneixement i hi hagi interacció entre tots els membres de l’ecosistema, el que es denomina Quàdruple Hèlix: L’acadèmia (universitats, centres tecnològics, centres de formació), l’administració pública, les empreses i la societat/les persones.”. Miquel Barceló Roca.

“En lloc de crear un "parc industrial fora del nostre campus, o un "centre comunitari' per treballar amb la ciutadania, a White City, estem obrint intencionadament el nostre campus per barrejar tots els grups des del principi, als edificis, compartint laboratoris, col·laborant en la investigació i formant la nova generació d’investigadors.” Alice P. Gast, presidenta de l’Imperial College (Londres).¹

“Els processos de transformació digital demanen sempre incorporació de tecnologia, però sobretot canvi cultural. És a dir, gent disposada a fer les coses d’una altra manera. I ara mateix toca explorar, fer moltes proves, ser molt àgil, molt atrevit... Això, en grups grans, sempre és difícil. Però també és indefugible. És aquí on ens juguem el futur del país.” Genís Roca.

“Terrassa necessita d’una base empresarial més sòlida si vol oferir oportunitats professionals i de creació de riquesa als seus ciutadans. Ha de definir estratègies per a què el seu passat no pesi més que el seu futur”. Xavier Marcet.

¹ <https://www.imperial.ac.uk/media/imperial-college/about/leadership-and-strategy/white-city/public/white-city---an-innovation-community-brochure.pdf>

1. INTRODUCCIÓ.

Una realitat global complexa.

L'economia mundial està vivint uns moments d'incertesa. Després de dos anys marcats per la desacceleració fruit de la pandèmia, el consum a nivell global no només no s'ha recuperat sinó que s'està albirant un canvi de paradigma econòmic que, segons indiquen economistes de prestigi, farà replantejar molts dels models tradicionals. Aquest nou paradigma es basarà en les polítiques d'innovació, la perspectiva de gènere i la igualtat de condicions per a tothom.

El Banc Mundial ha rebaixat la previsió de creixement econòmic global per al 2022 fins al 2,9%. La caiguda és conseqüència dels efectes negatius de la guerra a Ucraïna, ja visibles a la forta pujada de preus dels aliments i combustibles al mercat mundial². Per zones geogràfiques, serà Europa qui patirà més, amb un creixement de només el 0,9%.

Segons l'economista Xavier Sala i Martín, el sistema de globalització amb que les economies capitalistes han funcionat en els darrers temps s'està desintegrant. "*Que tots depenem de tots, té massa riscos*".

Entre 2008 i 2019, el comerç mundial, en relació al PIB global, ha caigut uns cinc punts percentuals. Els fluxos globals d'inversió a llarg termini s'han reduït a la meitat entre 2016 i 2019. Moltes empreses occidentals estan replantejant les seves operacions a la Xina a mesura que el règim es mostra més hostil cap a Occident i que les cadenes de subministrament es veuen amenaçades per la incertesa política.

Segons un article a Bloomberg³, la geopolítica s'està movent contra la globalització, cap a un món dominat per dos o tres grans blocs comercials. La globalització com a impulsora dels afers mundials, està en dubte.

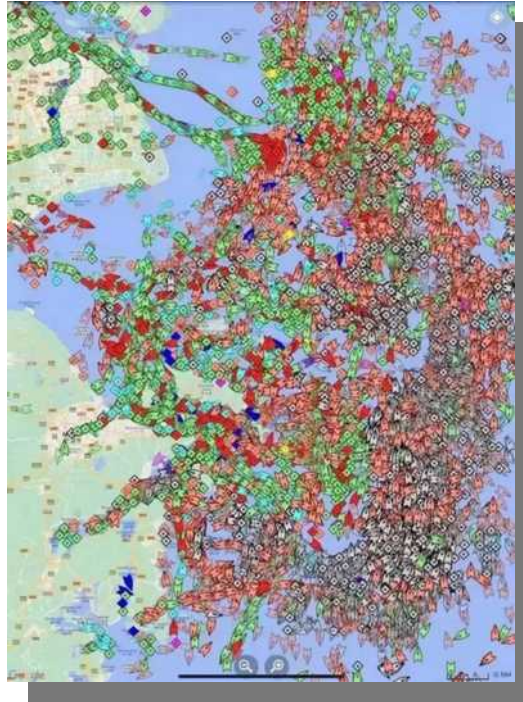
En aquest sentit, segons AMEC, s'observa un fenomen cada cop més creixent d'empreses que busquen cadenes de subministrament més locals i sostenibles. Així, empreses industrials estan començant a redirigir els seus processos de fabricació, traslladant la producció a un entorn proper o servint-se de proveïdors de proximitat, per garantir l'autosuficiència i una menor dependència de tercers.

Davant la interdependència de les cadenes logístiques de subministrament i els riscos que aquestes es trenquin (fruit de conflictes bèl·lics, problemes amb infraestructures estratègiques⁴, etc.), moltes empreses estan tornant al territori, buscant proveïdors de components més propers per eliminar la dependència de mercats llunyans, més econòmics però amb majors riscos.

² <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/06/07/stagflation-risk-rises-amid-sharp-slowdown-in-growth-energy-markets>

³ <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2022-03-24/ukraine-war-has-russia-s-putin-xi-jinping-exposing-capitalism-s-great-illusion?sref=B3uFyqJT>

⁴ <https://eleconomista.com.ar/internacional/el-puerto-shanghai-esta-colapsado-alertan-una-nueva-crisis-cadena-suministros-global-n52472>

Col·lapse logístic mundial: Imatge de la congestió de vaixells al Port de Shanghai, ciutat confinada, abril 2022.

Aquesta desglobalització és d'esperar que tingui efectes positius i negatius per a la societat. Per una banda, hi haurà un augment dels costos/preus per als consumidors, derivat de l'augment dels costos industrials (fenomen que ja s'està veient actualment amb una taxa d'inflació del 10,2%, al juny de 2022⁵).

D'altra banda, suposarà una oportunitat per a les empreses i una aposta que millorarà la sostenibilitat de les operacions (reducció de la petjada de carboni). Així mateix, es generarà ocupació, es retindrà talent, se'n generarà de nou, es recaptaran més impostos que repercutiran en polítiques socials i, és d'esperar que es disminueixin les desigualtats.

Conseqüentment, els territoris que, a més d'apostar per l'economia digital i del coneixement, tinguin una proposta decidida per la innovació, desenvolupar la indústria dels components, les indústries auxiliars i la indústria 4.0, tindran un avantatge competitiu respecte els que no ho facin.

⁵<https://www.ine.es/daco/daco42/daco421/ipc0622.pdf>

Les ciutats que estiguin preparades, patiran menys.

La transformació digital impulsarà un nou model de ciutat amb un paper cada cop més rellevant del talent, la interrelació entre activitats productives i innovadores i una cura pel benestar de la ciutadania, que ha d'estar implicada en tots els processos de transformació.

Els canvis produïts al mercat de treball fruit de la pandèmia (transformació digital de les empreses, augment del teletreball, millores de la conciliació familiar/laboral, reducció del temps de desplaçament per anar a treballar, etc.) replantejaran els espais en els quals es treballarà. En aquest sentit, és remarcable que un dels efectes negatius del teletreball és l'aïllament que senten les persones treballadores al estar sols a casa. Per aquesta raó, solucions que combinin la presencialitat amb el teletreball seran les opcions més viables d'aquí al futur. Aquest model híbrid farà que els espais de treball (entorn, espai físic, facilitats d'accés, etc.) formin part de la proposta de valor que hauran d'oferir les empreses a les persones treballadores, ara i en un futur proper.

Cal tenir en compte, com indiquen els estudis de Richard Florida⁶, que les inversions de valor afegit, al segle XXI, van on hi ha talent i condicions tecnològiques de primer nivell, a més d'una societat prou avançada (tolerant) per abraçar els canvis i les innovacions que s'hauran de produir.

Segons Florida, la creativitat és el motor del creixement econòmic⁷. Ara, cada cop més persones treballen i viuen de la mateixa manera que en el passat només ho podien fer els bohemis o els científics. Trien ser mòbils i lliures, exigint espais per a noves idees i horaris de treball que s'ajustin al seu flux de pensament. Busquen llocs i condicions que alimentin la creativitat, és a dir la capacitat de fer coses noves amb els coneixements existents.

La creativitat és sobre les persones, les idees i els gustos. La classe creativa és crítica, mòbil i prefereix entorns atractius, estimulants i vibrants per viure i treballar. Aquesta classe creativa no té problemes en treballar com a autònoma i desplaçar-se allà on trobi una combinació emocional i racional adequada per a fer-ho.

Nous espais s'estan implementant amb força: Coworkings, Colivings, espais per a emprendre, escoles internacionals... Una ciutat que ofereixi bona connectivitat, entorns privilegiats, oportunitats de fer xarxa, qualitat de vida, tindrà més possibilitats d'atraure el més necessari per l'economia del coneixement: el talent.

La Terrassa actual necessita d'una embranzida que li permeti afrontar el reptes de futur amb garanties d'èxit. La sensació d'un cert estancament empresarial local, més acusat per la sensació d'un major dinamisme per part de municipis propers així com la constatació de tenir uns indicadors socioeconòmics pitjors als de la mitjana de Catalunya, fa veure que el moment és ara.

Totes les ciutats són diferents, cadascuna té trets diferencials i és important la capacitat de les ciutats distintives per desplegar actius i avantatges únics i impossibles de copiar. Les ciutats que tenen èxit a llarg termini, solen aprofitar els seus punts forts, que les fan úniques.

⁶https://www.researchgate.net/publication/242023614_How_to_create_a_creative_city_The_viewpoints_of_Richard_Florida_and_Jane_Jacobs

⁷ Segons Florida, Barcelona, Amsterdam i Dublín són exemples de ciutats europees creatives.

La Terrassa actual, amb clara visió 2030, ha d'analitzar aquests trets diferencials i ha d'escollir quina és la proposta de valor que vol oferir en els propers anys i que la diferenciï de la resta de ciutats de Catalunya.

La bona notícia: no es parteix de zero. Terrassa té una tradició industrial rellevant, a més d'un sistema acadèmic i de talent consolidat i unes organitzacions econòmiques robustes (Cambra, Pimec i Cecot). Tanmateix, disposa d'un dels entorns naturals més privilegiats de Catalunya (la Mola, el Parc de Sant Llorenç i la Serra de l'Obac) que permeten combinar feina amb qualitat de vida.

Igualment, Terrassa compta amb iniciatives públic – privades que tenen per objectiu millorar la competitivitat del sistema productiu i fer-lo més innovador. Així, el *Pla de la Innovació de Terrassa* ja contempla fer una promoció econòmica vinculada, entre d'altres, a l'especialització competitiva territorial. En aquest sentit, s'han definit (conjuntament amb l'ecosistema econòmic i social de la ciutat) alguns verticals que seran palanca de canvi i en els quals s'incidirà en el present document.

Els reptes: cal recuperar el lideratge industrial del passat. Per a fer-ho, és imprescindible una millor connectivitat del territori (la finalització de les obres de la B-40 és un projecte crític que sembla que s'activa de nou) i apostar pel creixement de les empreses industrials actuals (estiguin a Terrassa o a l'entorn proper). En aquest creixement, la innovació empresarial tindrà un paper molt rellevant.

Tanmateix, s'observa una manca d'ecosistema emprenedor que no ha donat el relleu a l'empresari industrial. Així, hi ha un dèficit d'empreses de grans dimensions (segons e-Infoma, només hi ha unes 30 empreses amb més de 100 persones treballadores) i, no es pot negar, unes ciutats al voltant que porten uns anys d'avantatge en el disseny de la seva estratègia de futur.

El present document presenta les recomanacions que des de l'Euncet Business School considerem han de portar a la ciutat de Terrassa a diferenciar-se de la resta de ciutats del seu entorn, oferir una proposta de valor que perdurarà en el temps i li permetrà afrontar els reptes de futur amb majors garanties d'èxit.

No serà immediat, però serà.

2. DADES DE CONTEXT.

Terrassa és la tercera ciutat de Catalunya, amb una població (any 2021) de 223.000 persones⁸, un 0.28% menys respecte 2020.

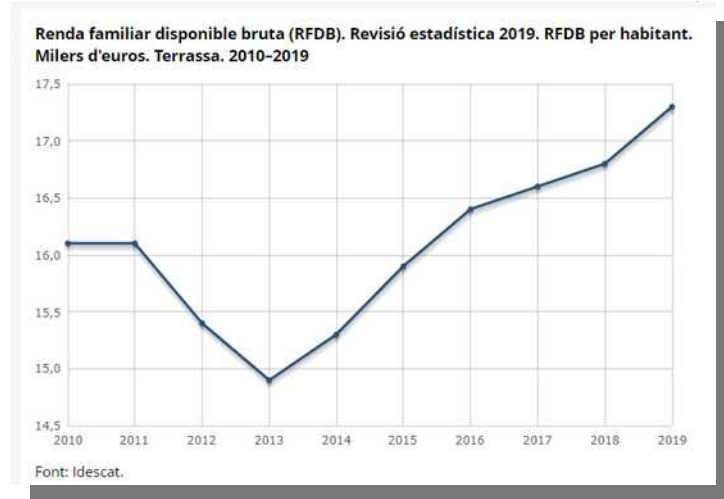
La ciutat ocupa el lloc 250 en el llistat de 458 municipis catalans de més de mil habitants analitzats per l'Idescat⁹ pel que respecta a la renda per càpita. Amb una renda de 17.300€, està per sota de la mitjana catalana (18.200€) i de la vallesana (18.500€). A la comarca, la majoria de

⁸ <https://www.idescat.cat/emex/?id=082798>

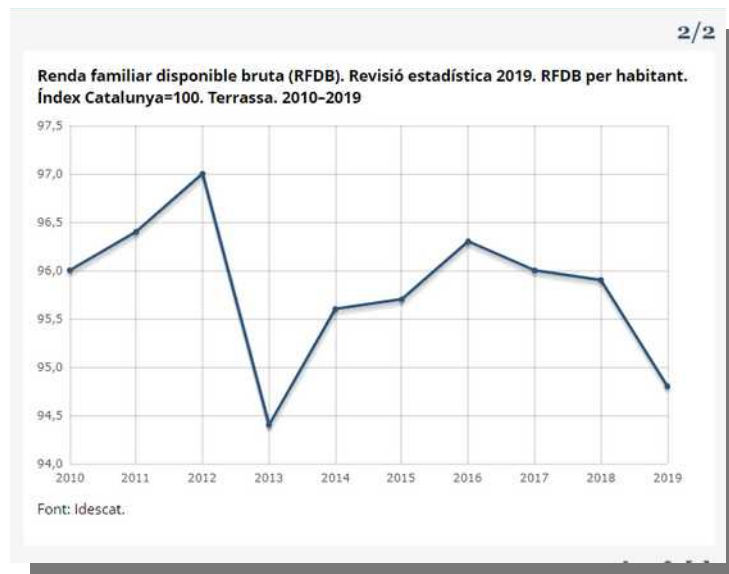
⁹ Cal tenir en compte que les dades més recents de l'Idescat són d'abans de la pandèmia. Caldrà analitzar aquests indicadors post Covid-19, donat que la hipòtesi que aquests hagin empitjorat és factible.

municipis supera Terrassa. Sabadell té una renda de 17.800€, Cerdanyola de 19.500€ i Sant Cugat s'enfila fins als 25.800 €.

No obstant això s'observa com l'evolució en els darrers anys ha estat clarament positiva, passant dels gairebé 15.000€ l'any 2013 als 17.300€ actuals.

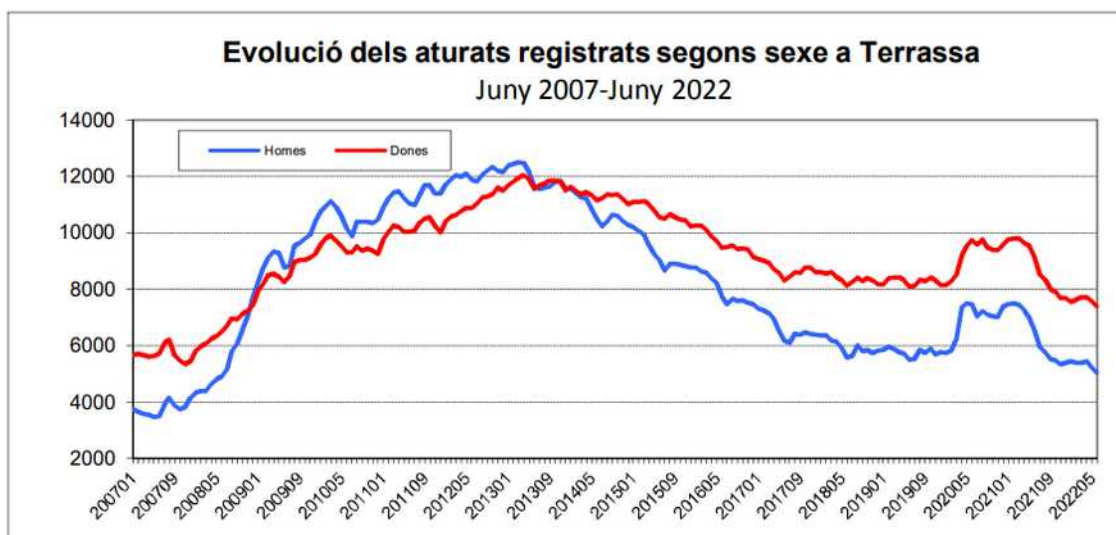
Pel que respecta a l'índex socioeconòmic de Terrassa (amb informació de situació laboral, nivell educatiu, immigració i renda) comparat amb el de Catalunya (100) s'observa com la ciutat no arriba al 95, havent caigut en un punt respecte 2018.

Analitzant els nivells d'atur¹⁰ a la ciutat, les dades més recents són positives, mantenint la tendència a la baixa observada en els darrers mesos. Així, Terrassa té a juny de 2022 una taxa d'atur del 10,91%, una xifra superior a la del Vallès (9,89%) i a la de Catalunya (9,28%).

¹⁰<https://xifres.terrassa.cat/mostra.php?go=ZG9jPWVzdHVkaXMvYXR1cm1lbnN1YWwvaW5mb3JtZV9hdHVyX2p1bnkyMi5wZGY>

go=ZG9jPWVzdHVkaXMvYXR1cm1lbnN1YWwvaW5mb3JtZV9hdHVyX2p1bnkyMi5wZGY

Font: Serveis d'estudis i Observatori de la ciutat de Terrassa (juny 2022).

En aquest sentit, s'observa com és majoritàriament entre dones (59,46%) i entre majors de 45 anys (58,15%, percentatge que ha augmentat respecte 2021). El sector que aglutina la major quantitat d'aturats a la ciutat és el dels serveis (64,92%, corresponent a la restauració i comerç, activitats administratives i serveis auxiliars).

Terrassa (a l'igual que molts municipis de Catalunya) presenta contrastos econòmics i de renda per càpita entre barris. En aquest sentit, veiem com n'hi ha alguns on la renda per càpita és superior a la mitjana de Catalunya i d'altres on és clarament inferior.

Secció Censal	Índex socioeconòmic territorial
Centre - Estació del Nord	122,6
Centre - Plaça Vella	121,2
Vallparadís - Antic Poble de Sant Pere	113
Ca n'Aureli Est	113
Segle XX	112,6
Ca n'Aureli Oest	108,5
Sant Pere	107,8
Roc Blanc - Urbanitzacions Districte Censal 4	107,5
Cementiri Vell	107,2
Can Roca - Pla del Bon Aire	107,1
Torrent d'en Pere Parres	106,6
Poble Nou - Zona Esportiva	106,1
Les Arenes - la Grípià - Can Montllor	99,1
La Cogullada	98,7
Plaça de Catalunya - Escola Industrial	97,2
Can Parellada - Les Fonts	96,7
Can Boada	95,5
Torre-sana - Montserrat - Can Vilardell	90,7
Can Palet	89,5
Sant Pere Nord - Can Tusell	88,7
La Maurina	83,1
Can Jofresa - Can Palet II - Guadalorce - Xúquer	81,1

Ègara	79,8
Sant Llorenç	69,7
Ca n'Anglada	64,5
Total Terrassa	98,4

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT (2019).

Finalment, segons dades de la Diputació de Barcelona, a la ciutat de Terrassa hi ha un 24,81% de persones amb un nivell baix d'estudis, mentre que a la demarcació de Barcelona, el mateix indicador representa un 20,39%.

Està clar que Terrassa, amb clar horitzó 2030, ha de posar fil a l'agulla per revertir aquesta situació de polarització de renda, fomentant iniciatives de “discriminació positiva” que beneficiïn aquests barris més desfavorits, facilitin eines que permetin l'ascensor social i que alhora evitin una estigmatització de la ciutadania.

Aspectes com la **innovació social**, la **formació tecnològica**, el **foment de les vocacions científic-tecnològiques** i el suport a l'**emprenedoria** seran claus per al futur més proper de la ciutat.

Finalment, caldrà treballar en clau de gènere per generar talent femení científic, disminuir les situacions de discriminació al lloc de treball i augmentar les tasques de conscienciació a les empreses, les persones emprenedores i pimes per a desenvolupar plans d'igualtat, trencar el sostre de vidre i facilitar la conciliació.

3. OBJECTIUS.

Estem davant d'un repte que no s'assolirà en el curt termini. Les polítiques econòmiques innovadores (i d'innovació) requereixen del seu temps i d'una visió més enllà de la pròpia dinàmica dels cicles electorals. Per això, els objectius que es dibuixen a continuació (qualitatius) s'hauran d'aterrar en fases posteriors i quantificar amb fites a curt termini.

Aquest full de ruta neix amb la vocació de convertir-se, en un futur, en document que generi una nova narrativa de ciutat, gràcies a la participació i implicació de tots els agents econòmics i socials de la ciutat.

- Volem fer de Terrassa una **ciutat moderna**, orgullosa de si mateixa, amb visió de futur i amb un full de ruta a seguir en els propers anys que la portaran a **millorar la qualitat de vida** de la seva ciutadania i el seu **orgull de pertinença**.
- Volem posicionar Terrassa com a **capital “innoindustrial” de Catalunya**. Hem de fer que sigui la ciutat de Catalunya on sigui més fàcil invertir per instal·lar una indústria innovadora. Hem de reforçar l'activitat actual gràcies a la innovació, atraure'n de nova i fer que les “*fàbriques tornin a funcionar*”.
- Volem que Terrassa sigui una **ciutat més justa**, que ofereix oportunitats laborals de qualitat per a tots i totes.
- Volem **reduir**, mitjançant l'aplicació d'iniciatives de desenvolupament econòmiques i de coneixement, la **bretxa de gènere** (amb salaris i oportunitats laborals equitatives), la **bretxa tecnològica** i de **renda per càpita** que hi ha a la ciutat.

- Volem posicionar **definitivament** Terrassa (des del 2010 està reconeguda com a tal) com a **ciutat innovadora**, amb perspectiva de gènere, que aposta pel **talent**, per la **tecnologia**, **l'emprenedoria**, **la indústria 4.0** i **l'economia** del coneixement.
- Volem **millorar l'ocupabilitat** de la ciutat de Terrassa, especialment la del sector serveis.
- Volem que la ciutat de Terrassa sigui **àgil en les polítiques públiques i en els procediments interns** (licitacions, adjudicacions, llicències, etc.) per tal de reforçar la imatge de ciutat atractiva per a la inversió productiva.
- Volem generar una dinàmica de **col·laboració Pública Privada** que permeti tirar endavant les diferents iniciatives i on tothom hi surti guanyant.

4. LA VISIÓ DE L'EUNCET BUSINESS SCHOOL

Què volem que sigui Terrassa l'any 2030? L'aposta de l'Euncet Business School gira al voltant de la visió: **Terrassa, capital “innoindustrial” de Catalunya**. Aquesta visió, aquest posicionament s'assolirà en el llarg termini, amb la complicitat de tothom qui conforma la quintuple hèlix de la ciutat (administració, empreses i indústries, universitats, ciutadania i sota el criteri de sostenibilitat).

Per aconseguir-ho, proposem treballar en els eixos següents:

1. Terrassa: ciutat tecnològica.
2. Terrassa: ciutat de talent i emprenedora.
3. Terrassa: ciutat que aposta per una especialització competitiva territorial basada en la Salut i l'Audiovisual.
4. Terrassa: una ciutat que no deixarà escapar oportunitats d'apostar per sectors que siguin atractius en el mig termini.
5. Terrassa: ciutat innovadora econòmicament. Districte Innovador (tecnològic, industrial i empresarial).
6. Terrassa: ciutat amb iniciatives capdavanteres en Innovació social i digital.
7. Terrassa: ciutat amb complicitats i aliances Públic – Privades.
8. Terrassa: ciutat que aplica el seu ful de ruta amb una governança clara.
9. Terrassa: ciutat de debat i divulgació permanent.

La Nostra visió: fer de Terrassa la capital “innoindustrial” de Catalunya.

Catalunya te la voluntat de seguir apostant per desenvolupar i potenciar les seves indústries, tal i com es posa de relleu al Pacte Nacional per a la Indústria (22-25)¹¹. En aquest nou pla es considera cabdal millorar la seva competitivitat, tot apostant per la sostenibilitat i la digitalització. Es destinaran recursos i es duran a terme actuacions en aquests àmbits temàtics, als quals s'afegirà el desenvolupament del talent i les infraestructures. Existeix doncs, un terreny abonat per a construir un relat i una estratègia de futur.

Com s'ha dit a l'inici del present document, Terrassa és una ciutat industrial per excel·lència, amb un teixit empresarial que cal potenciar i modernitzar, ja que per garantir que qualsevol aposta per algun dels sectors estratègics que indiquem sigui un èxit, la primera necessitat que ha de resoldre la ciutat és la disposició de suficient massa crítica d'empreses i d'activitat industrial.

És d'esperar, com diu Xavier Ferràs¹², que fruit de la reglobalització, i la tornada d'activitats productives a origen de la cadena de valor / logística faci que “els clústers locals guanyin en massa crítica i siguin més atractius pel talent i les noves inversions. L'especialització intel·ligent del territori definirà els avantatges comparatius del futur”.

¹¹ <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/412392/el-govern-posa-en-marxa-l-elaboracio-del-pacte-nacional-per-a-la-industria-2022-2025>

¹² <https://www.lavanguardia.com/economia/20220724/8426655/desglobalizacion-empresas-globalizacion.html>

Malgrat sonar ambiciós, convertir a la ciutat en la **capital “innoindustrial” de Catalunya** no és una quimera. Per a fer-ho, cal ser ambiciós i cal fer trontollar alguns dels esquemes actuals per tal de garantir que l’oferta, tant de serveis com de talent i d’acompanyament que s’ofereix a l’activitat industrial sigui de primera.

En aquest sentit, caldrà garantir que:

- L’activitat industrial actual es **manté i creix, gràcies a la innovació**. És més fàcil i eficient treballar per consolidar i augmentar la competitivitat de les empreses i indústries ja existents que no pas generar-ne de noves.
- Els **polígons industrials actuals evolucionen** a nivell infraestructures i serveis i així ofereixen una imatge que permeti l’atracció d’empreses i activitat econòmica que, de no ser així, poden acabar instal·lant-se en municipis al voltant de Terrassa.
- Hi ha una **diagnosi constant de les necessitats** i els reptes de les indústries i activitats econòmiques vigents, per tal de potenciar-les. S’analitzarà de forma periòdica la satisfacció amb les polítiques de suport a l’activitat industrial per tal de garantir que les possibles desviacions siguin ateses el més aviat possible.
- Els tràmits i procediments per a instal·lar qualsevol una activitat econòmica a la ciutat (industrial o no) son **àgils**. Així, caldrà que l’administració pública estigui receptiva a les necessitats de les empreses i pimes, oferint un marc de joc el més “business friendly” possible. Això vol dir encarar, amb una mirada àmplia, aquelles reformes que siguin necessàries per facilitar d’instal·lació de noves indústries al territori i **reduir els tràmits i la burocràcia administrativa**.
- Que existeix una **complicitat entre les administracions i la iniciativa privada**. El diàleg constructiu genera confiança i aquesta confiança fa que l’activitat es mantingui i creixi.
- Que tanmateix, s’aconsegueix **la implicació del mon acadèmic i de recerca aplicada amb el mon industrial** per facilitar la implementació de la indústria 4.0 i la utilització dels serveis que els centres tecnològics faciliten per millorar la competitivitat de la indústria.
- Es dona suport i seguiment a **l’activitat emprenedora industrial**, complementant els programes que es faciliten des d’altres administracions (Programa de Suport a l’Emprenedoria industrial del Ministeri d’Indústria).
- Es **promociona la ciutat** a nivell internacional (amb el suport d’ACCIÓ) com a lloc d’aterratge d’inversions industrials.
- Es treballa per oferir les **infraestructures “soft”** necessàries per atraure el talent creatiu que desenvoluparà aquestes activitats econòmiques: escoles internacionals, espais agradables per treballar i per viure, etc.

Com s'ha indicat anteriorment, per assolir aquest posicionament en el llarg termini, desenvoluparem els eixos següents:

Eix 1. Terrassa: ciutat tecnològica.

- Terrassa serà una ciutat on **la tecnologia i el talent obrirà portes a tothom**¹³. La tecnologia serà el pal de paller de la Terrassa moderna que volem que sigui una realitat al 2030. Una tecnologia que estarà al servei de l'activitat econòmica la ciutadania, les universitats, l'educació i la formació, etc.
 - Apostarem per la promoció i l'atracció d'activitat relacionada amb la **Indústria 4.0**, el **Blockchain**, la **intel·ligència artificial**, la **gestió de dades**, el **Machine learning**, la **ciberseguretat**, l'**Internet de les coses** i la computació quàntica, que estaran al servei de les activitats econòmiques que s'impulsaran i alhora ajudaran a millorar el posicionament de Terrassa com a ciutat innovadora, oberta a tothom.
 - Es treballarà per oferir **beques a la recerca** i subvencions a projectes innovadors relacionats amb la tecnologia¹⁴.
 - Es garantirà que les **infraestructures de comunicació** son de primer nivell.
 - Es generaran **espais de divulgació tecnològica** i d'innovació per reduir la bretxa digital de la població i fomentar l'emprenedoria respectivament¹⁵ (casos d'èxit: Citolab de Cornellà, Cibernàrium i Ateneus de Fabricació digital a Barcelona).
- Es fomentarà la **formació STEAM**¹⁶ entre l'alumnat dels centres escolars de Terrassa i totes les iniciatives que permetin augmentar les **vocacions científic-tecnològiques** entre les nenes de Terrassa.

¹³ Eix 116 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

¹⁴ Eix 32 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

¹⁵ Eix 2 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023 (2.4).

¹⁶ Ciència, Tecnologia, Enginyeria, Arts i Matemàtiques.

Eix 2. Terrassa: ciutat de talent i emprenedora.

Apostar pel talent és una estratègia a llarg termini que dona avantatges competitiu sostenibles en el temps. Actualment, la ciutat és el segon campus urbà de Catalunya, oferint 150 titulacions (curs 2021-2022)¹⁷, el que posa de manifest que el terreny està abonat per donar el salt qualitatiu que proposem.

- Terrassa apostarà encara més per **la universitat i el talent com a motor de la reactivació econòmica**. Per a fer-ho:
 - Es potenciarà el missatge de **Terrassa com a ciutat universitària i emprenedora**, atractiva per formar-se i per viure.
 - Es **valoritzarà el talent format a Terrassa**, promocionant-lo entre les empreses locals i a nivell global per afavorir el posicionament com a ciutat de talent.
 - S'apostarà per potenciar la **formació en Management i Postgraus** (Euncet Business School).
 - Com s'ha indicat a l'eix 1, es fomentarà la **formació STEAM¹⁸** i les **vocacions científic-tecnològiques** entre les nenes de Terrassa.
 - S'incentivarà la signatura d'acords amb l'ecosistema de talent de la ciutat i les localitats properes (UPC, UAB, Infermeria, Audiovisual, Leitat, etc.) per a crear un **pol de talent atractiu pels sectors estratègics**.
 - S'apostarà per la **recerca aplicada**, com a cadena transmissora de la universitat a l'empresa. Implicació imprescindible de Leitat i els centres tecnològics de l'UPC.
 - Es donarà suport i es potenciarà la **FP / FP dual**, treballant amb les institucions competents per facilitar l'accés dels i les estudiants a les empreses de la ciutat.
- Tanmateix, Terrassa apostarà de forma inequívoca per **l'emprenedoria i la classe creativa¹⁹**. Es potenciaran els espais i serveis de suport a la creació d'activitat econòmica de base tecnològica i industrial.
 - Es crearà un **espai referent** i innovador, en un indret el més emblemàtic possible **al servei de l'ecosistema emprenedor de la ciutat**. Un indret on s'ubicaran tots els **serveis municipals al servei de l'emprenedoria**, que inclogui tota la cadena de valor, des de la generació de la idea emprenedora fins la constitució empresarial, la formació, el mentoratge, la cerca de finançament, el networking i la internacionalització.
 - En aquest sentit, es fomentarà **l'emprenedoria entre les dones de la ciutat**, per tal de reduir la bretxa de gènere existent.

¹⁷ <https://terrassauniversitaria.cat/>

¹⁸ Ciència, Tecnologia, Enginyeria, Arts i Matemàtiques.

¹⁹ Eix 142 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

- Es signarà un **acord amb ACCIÓ** (Generalitat de Catalunya) per facilitar l'accés a finançament per a start-ups i programes d'acceleració.
- S'arribarà a acords amb **vivers / coworkings** per fomentar l'atracció de talent a la ciutat (hubTerrassa, industrial43, etc.) i facilitar el creixement de les start-ups.
- Es treballarà conjuntament amb les principals universitats de la ciutat i de l'entorn per **fomentar l'emprenedoria** (tecnològica i industrial), detectar el talent i impulsar la creació de noves empreses.

Eix 3. Terrassa: ciutat que aposta per una especialització competitiva territorial basada en la **Salut i l'Audiovisual**.

De forma complementària al que s'ha indicat a la introducció al present document i a l'eix 1, cal ser conscients que la indústria actual ha evolucionat i cal que la ciutat estigui preparada per oferir els serveis que aquesta demana.

En aquest sentit, Terrassa compta amb un Pla de la Innovació²⁰ que ha estat consensuat entre tot l'ecosistema econòmic, acadèmic i industrial de la ciutat i que per tant, cal potenciar i ajudar a desenvolupar.

La indústria 4.0 és la transformació que ha de fer la indústria actual (gran i pime) per a donar resposta a les noves necessitats de la societat utilitzant els darrers avanços tecnològics. Aquesta neix com a resposta a l'augment de la digitalització de l'economia i la societat, i es basa principalment en l'ús dels avenços tecnològics i en el desenvolupament de sistemes de comunicació, amb la finalitat de mantenir la informació a temps real de cada un dels processos de fabricació.

De forma generalitzada, Terrassa haurà de fer, de la mà dels agents econòmics (locals i del país), una diagnosi constant de les seves empreses industrials, per detectar quines son les seves mancances i poder treballar, colze a colze, per a solucionar-les: accés a talent, necessitat d'innovació tecnològica, necessitat d'un espai més adequat, necessitat d'un replantejament del model de negoci, formació de les persones treballadores, digitalització, prototipatge, etc.

Tot i això, de cara a una diferenciació de la ciutat respecte a d'altres del seu entorn, Terrassa del futur haurà de treballar per desenvolupar el màxim potencial dels dos verticals que s'han detectat que ofereixen un major potencial de futur: la **SALUT i l'AUDIOVISUAL**.

La nostra aportació al debat que creiem que s'ha de generar, no és tant la definició dels verticals, abastament feta i consensuada dins del pla de la Innovació de Terrassa, sinó que proposa un aprofundiment en cadascun d'aquests dos verticals per acabar de concretar-los encara més.

SALUT: Terrassa compta amb un ecosistema de talent (UPC, Leitat), empresarial i emprenedor de primer nivell, que complementa uns centres de salut (4 hospitals capdavanters en recerca, formació i atenció en menys de 30 km a la rodona) i un nombre important de centres de recerca (40). A més, cal tenir en compte que aquest vertical és un dels que major ocupació genera a la ciutat.

Des de l'Euncet Business School, creiem que aquest vertical pot complementar-se i reforçar-se amb una aposta per **l'esport** i el **tèxtil** al servei d'aquest.

- **L'ESPORT, APLICAT A LA SALUT**²¹: la ciutat té una important tradició esportiva i compta amb equipaments emblemàtics. Sota el concepte esport ens trobem amb un ampli ventall d'oportunitats econòmiques i de coneixement:

²⁰ <https://www.terrassa.cat/pla-de-la-innovacio1>

²¹ Eixos 29 i 30 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

- ✓ Aposta per les **ciències de la salut dedicades a l'esport** (clíniques esportives, entre d'altres) i el foment i la innovació en les tecnologies mèdiques. L'esport, serà motor de desenvolupament de **ciència i tecnologia** (recerca i desenvolupament aplicada) al seu servei i al de la salut.
 - ✓ **Formació executiva** al voltant de l'esport: management esportiu, audiovisuals, multimèdia, e-esports i Management.
 - ✓ **Equipaments de primer nivell** per a la pràctica de l'esport. Potenciarem l'eix de l'esport²² (rutes verdes, competició, escoles, etc.), carrils bici, esport a l'aire lliure com a elements de cohesió social.
 - ✓ Es signaran **convenis amb els agents més rellevants de l'esport** a la ciutat (club Ègara, UFEC, Atlètic Terrassa, Club Natació Terrassa, etc) .
 - ✓ Caldrà **atraure empreses tractoras del sector i implicar les actuals**. Es buscarà la complicitat d'empreses tractoras (Decathlon, per exemple), que veuran com l'aposta de la ciutat per l'esport, la salut i per la recerca i la innovació en aquest camp, les acabarà beneficiant.
- **EL TÈXTIL, APLICAT A LA SALUT (i més)**. Es treballarà per desenvolupar la innovació dins del **sector tèxtil**: roba intel·ligent, teixits biològic (usos sanitaris), roba esportiva / tècnica – Smart Textile (teixits que poden reaccionar davant dels estímuls de l'entorn, tant mecànics, tèrmics, químics, magnètics, elèctrics, cardiovasculars, etc.). Es proposa la creació de l'etiqueta “**dissenyat a Terrassa, producte innovador**” (nom provisional). Es cercarà la vinculació amb el clúster AEI Tèxtil²³.

AUDIOVISUAL, MULTIMÈDIA²⁴ i CULTURAL: Aquest sector (on es troben diferents especialitats, com l'entreteniment, la producció audiovisual, els e-sports, els videojocs, etc) està creixent a Catalunya a dos dígitos en els darrers anys²⁵, suposant més de 3.500 empreses (213 d'elles són start-ups, representant l'11% del total d'start-ups a Catalunya), més de 31.000 llocs de treball i una facturació d'uns 6.700 milions d'euros²⁶.

S'apostarà per potenciar tota la cadena de valor de les arts creatives vinculades a la tecnologia, la imatge i el multimèdia, amb la complicitat de LEITAT, l'UPC, l'ESCAC, CITM, el Parc Audiovisual de Terrassa²⁷ i l'Euncet Business School.

²² Eix 19 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

²³ <https://www.textils.cat/>

²⁴ Eixos 4, 5 i 45.7 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

²⁵ https://www.cac.cat/sites/default/files/2022-07/Resum_executiu_Informe_2021_ES.pdf

²⁶ http://www.accio.gencat.cat/web/.content/bancconeixement/documents/informes_sectorials/Audiovisual_-pindola-2022.pdf

²⁷ Eix 160 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

En aquest sentit, per donar una major visió de clúster innovador, es proposa la creació de la “**Rambla de la innovació**” (nom provisional) com a entorn privilegiat que uneix l’indústria, els equipaments, el centre tecnològic de referència i l’acadèmia, tal com es mostra a la imatge següent.

De forma complementària, es treballarà per:

- Potenciar el posicionament de Terrassa com a **ciutat del cinema**, el multimèdia²⁸ i el videojoc.
- Desenvolupar els sectors emergents dels **Sportstech** i **E-sports** (multimèdia). Es facilitarà la creació del clúster **d’E-esports i la Indústria dels jocs** (disseny, àudio, multimèdia, etc.).
- Aconseguir **subvencions a la recerca i creació en l’àmbit multimèdia**.
- Potenciar de l’etiqueta “**Ciutat del cinema**” i del lideratge de les ciutats creatives de cinema (Unesco).
- **Augmentar el potencial del Parc Audiovisual**, millorar el seu posicionament i promoció dins l’ecosistema de produccions nacionals i internacionals i implicació de la Barcelona Film Commission, la Catalunya Film Commission i la Spain Film Commission en el projecte de promoció de la ciutat com a ubicació estratègica per a realitzar produccions audiovisuals.
- Treballar per posicionar **Terrassa com a ciutat cultural**. Ampliació del Festival de Jazz de Terrassa, amb la vinculació amb esdeveniments de ciutats properes. Es treballarà per **crear un esdeveniment referent (nacional i internacional) que potenciï Terrassa com a ciutat audiovisual**, obert a tota la ciutadania.

²⁸ Eix 16 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

centro adscrito a:

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Eix 4. Terrassa: una ciutat que no deixarà escapar oportunitats d'apostar per sectors que siguin atractius en el mig termini.

Tot i que al Pla de la Innovació de Terrassa s'hi posa de manifest que hi ha dos verticals que tenen el consens generalitzat, és cert que la ciutat no ha de deixar escapar oportunitats si aquestes apareixen. Per aquesta raó, considerem que caldria obrir un debat al voltant de nous sectors que poden beneficiar-se de l'estratègia innovadora de la ciutat, els centres de recerca i de l'estratègia que estem indicant en aquest document.

AUTOMOCIÓ i MOBILITAT: La indústria de l'automoció és el segon sector industrial a Catalunya²⁹ amb una facturació de 19.400 milions d'euros i que dona feina a més de 38.000 persones en més de 350 empreses. La seva cadena de valor comença amb els proveïdors de matèries primeres, de bateries o de connectivitat i segueix amb els fabricants, la logística o els serveis de vendes i comercials, entre d'altres.

Al país es compta amb empreses de tota la cadena de valor i un ecosistema de suport format per empreses d'enginyeria i serveis, centres de tecnologia i R+D, clústers, universitats i centres de formació. L'Àmbit del Baix Llobregat (properament millor connectat amb Terrassa gràcies a la B-40) i municipis propers a Terrassa tenen gran part d'aquesta cadena de valor.

Tanmateix, l'aposta pel vehicle elèctric per part de fabricants com SEAT (sostenibilitat) i fenòmens com la reglobalització (apropament de les cadenes de valor, logístiques i de muntatge) poden representar un revulsiu per a la ciutat. Aquests dos aspectes, conjuntament amb la voluntat del país de preservar un sector d'activitat que genera una gran ocupació tant directa com indirecta, fa que des de l'Euncet Business School recomanem que s'explorin vies de potenciar aquesta indústria.

En aquest sentit, considerem que Terrassa (en la línia del que s'indica al pacte per la reindustrialització del Vallès Occidental³⁰) ha d'apostar per la mobilitat elèctrica, una iniciativa ambiciosa que comportarà no només una millora mediambiental sinó també una renovació important del seu parc d'automòbils.

Aquesta mobilitat elèctrica no només implica facilitar la càrrega de vehicles elèctrics³¹, sinó també promoure acords amb altres municipis per tal d'impulsar aquest sector (Martorell, Castellbisbal, etc) mitjançant la innovació, la recerca, el prototipatge i el llançament de nous productes i serveis que alimentin la seva cadena de valor.

- S'involucrarà a **empreses del sector** per a liderar aquest nou moviment, que ha de generar llocs de treball directes i auxiliars de qualitat: SEAT, Circutor, Ficosa, etc.
- Es donaran ajuts al comerç local en la **distribució de mercaderies** (última milla)³².

²⁹ <https://www.accio.gencat.cat/web/.content/bancconeixement/documents/pindoles/automocio-pindola-sectorial.pdf>

³⁰ <https://www.consellvallesoccidental.cat/wp-content/uploads/PLA-DACCIO-SUPPORT-SECTOR-AUTOMOCIO.pdf>

³¹ Acció 6.4 RESET, crida per reactivar el país.

³² Eixos 87 i 91 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

- Es comptarà amb el paper impulsor (recerca i talent) de l'UPC, amb la seva xarxa de laboratoris de fabricació additiva.
- En paral·lel, es donarà suport a qualsevol iniciativa de la societat civil o política que vagin encaminades a desencallar el tram de la B-40 pendent d'acabar i que connectarà Terrassa amb Martorell.

Eix 5. Terrassa: ciutat innovadora econòmicament (Districte Innovador tecnològic, industrial i empresarial).

- Terrassa és una ciutat que generarà **espais d'innovació**, on conviuran empreses, pimes, start-ups, universitats, centres tecnològics, espais públics oberts a tothom que fomenten la interrelació i habitatge assequible per a la ciutadania (treballi o no en aquests espais). Una ciutat que apostarà per la creació d'un **Districte Innovador³³ (tecnològic i industrial)**, integrat en la trama urbana (a diferència dels polígons o parcs industrials), que faci d'imant pel talent.

Segons defineix l'empresa Are³⁴tian, un Districte Innovador és una ubicació geogràfica **específica**, generalment **dins d'una ciutat**, en la qual es produeixen altes concentracions de persones que treballen en **indústries intensives** en **coneixement** juntament amb altres empreses i institucions relacionades. Els districtes d'innovació també ofereixen una combinació de serveis atractius, opcions **d'habitatge i espais públics** per a millorar l'atractiu de la comunitat.

- Un espai **sostenible** (amb un model d'estalvi i eficiència energètica propi).
- Amb **infraestructures de primer nivell** (telecomunicacions, llum, aigua, Coworkings, colivings, etc).
- Que esdevindrà **laboratori d'innovació** (living lab) on testejaran els productes i serveis que es vagin creant, per avaluar l'impacte en l'espai públic. **Volem fer de Terrassa una ciutat laboratori.**
- Amb **barreja d'usos** (ciutat compacta).
- Atractiu per a empreses intensives en coneixement i per les seves persones treballadores (classe creativa).
- **Obert i connectat** amb tota la ciutadania. Foment de la Innovació social.
- Amb un **pla d'habitatge propi** ³⁵que permeti que hi hagi activitat les 24 hores del dia.

Tot i que a Terrassa hi ha diferents espais on poder desenvolupar un districte com el que indiquem, tant per la ubicació, com el potencial d'èxit, proposem que aquest estigui ubicat a la zona nord oest de la ciutat, mantenint la filosofia de ciutat compacta.

La nostra recomanació és la d'establir el districte innovador de Terrassa en una àmplia zona nord que pugui encabir el Polígon Industrial Nord, la zona del Pla de Bonaire i la zona de Can Colomer-Aimerigues tal i com es mostra a la imatge .

³³ <https://www.seedsprint.com/5-european-innovation-districts-you-need-to-know/>

³⁴ <https://www.aretian.com/atlas>

³⁵ Eix 23, 103 i 111.4 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

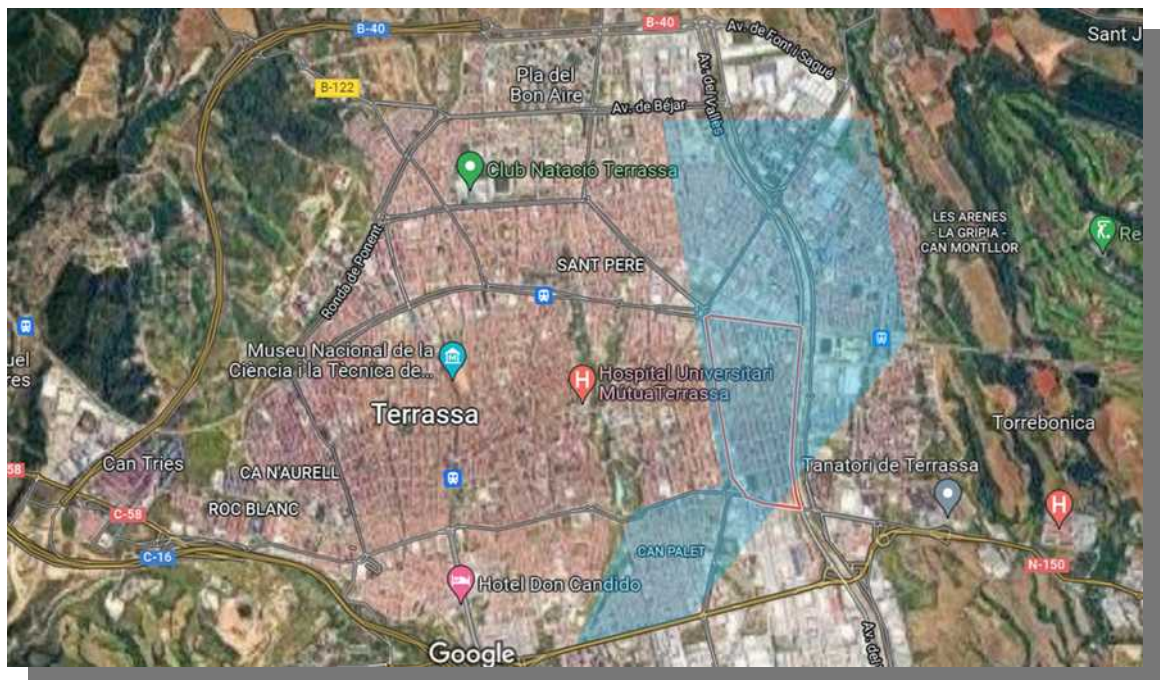

Aquesta proposta permet un fàcil accés de comunicacions (encara millor un cop s'acabin les obres de la B-40), és una zona amb plans urbanístics endegats (alguns dels quals destinats a habitatge) i permetrien la continuació de la trama urbana de la ciutat.

No obstant això, com s'ha indicat anteriorment, cal tenir present que la ciutat de Terrassa té d'altres zones que podrien ser analitzades per ubicar aquest districte. La decisió final dependrà de les possibilitats urbanístiques, econòmiques i socials que hi hagi en el territori escollit.

Eix 5. Terrassa: ciutat amb iniciatives capdavanteres en Innovació social i digital.

- Terrassa és una ciutat que apostarà per **reduir la bretxa digital**, per fomentar la **formació tecnològica de la ciutadania i pel reskilling professional**:
 - Es proposa, en la línia de la iniciativa de “Barris Sostenibles³⁶”, la creació de **“l’eix digital de Terrassa”** (nom provisional) per potenciar la formació i la inclusió de la ciutadania en tot el que està relacionat amb l’economia digital. Com es veu en la imatge adjunta, aquest eix impactarà als barris de:
 - Ca n’Anglada.
 - Sant Pere Nord.
 - Can Palet.
 - Les Arenes.

- S’apostarà per la **formació tecnològica per a tothom**, per tal de reduir la bretxa digital de la ciutadania (especialment infants, dones i gent gran) i les desigualtats socials. S’agafaran com a models de referència el Citilab (Cornellà de Llobregat) i el Cibernàrium (Barcelona).
- Es potenciarà la **formació d’especialització professionalitzadora** (reskilling) i la formació per l’ocupació per tal de reduir l’atur entre els i les majors de 45 anys.
- Es desenvoluparan algunes de les accions del **pla estratègic de l’economia social i solidària** de l’Ajuntament de Terrassa³⁷.

³⁶ Eix 1 i 108 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023.

³⁷ <https://www.terrassa.cat/pla-estrategic-economia-social>

- Caldrà assignar d'algun **equipament o edifici emblemàtic** ³⁸a la zona est de la ciutat (al voltant de l'eix Avinguda del Vallès) per donar formació gratuïta i millorar la cohesió social. S'aprofitaran els **nous planejaments urbanístics** (AEG, per exemple) a tal efecte.

³⁸ Eixos 2 i 8 del Pla de Govern de Terrassa 2019-2023 (2.4).

Eix 6. Terrassa: ciutat amb complicitats i aliances públic – privades.

Els objectius que s'han indicat en el present document, si es volen assolir, han de comptar amb una clara, manifesta i deliberada complicitat per part del sector privat i acadèmic i social de la ciutat.

Està demostrat que aquells projectes on no hi ha hagut on consens entre els diferents actors, o bé han fracassat, o bé han perdut la tracció inicial que tenien, quan hi havia una alineació total. Per això,

- Terrassa liderarà el seu projecte de futur amb fermesa, però apostarà per teixir **aliances i complicitats** entre l'administració i el món productiu, acadèmic i social per fer d'aquest full de ruta un projecte comú, de tots.
 - Es fomentarà la **col·laboració públic privada**, imprescindible per tirar endavant el projecte, permetent una comunicació fluida entre tots (com es veurà a l'eix 8), mitjançant la Plataforma Innointegra.
 - S'apostarà per la creació d'un **fons d'inversió privat** per a start-ups i scale ups locals³⁹.
 - Es teixiran **complicitats** amb els “mecenes” locals.
 - Es treballarà per garantir la implicació de les **universitats i centres tecnològics**, els principals **agents econòmics** (Cambra de Comerç, PIMEC, CECOT, Gremis, Associacions de comerciants, sindicats) i **socials** (associacions de veïns i veïnes).

³⁹ Acció 7.6 i 7.8 RESET, crida per reactivar el país.

Eix 7. Terrassa: ciutat que aplica el seu full de ruta amb una governança clara i innovadora.

- Terrassa **apostarà pels projectes a llarg termini**, independentment de qui estigui al capdavant de la ciutat. Per a fer-ho, es considera imprescindible que Terrassa es doti d'una organització tècnica de primer nivell que sigui capaç d'executar les polítiques econòmiques descrites al present document.

Cal treballar amb una governança el més horitzontal possible (amb els agents supramunicipals) i també de forma vertical (dins de l'ecosistema propi).

Molts projectes estratègics de desenvolupament econòmic han fracassat per manca d'una governança forta i independent. Aquesta governança, explicitada mitjançant la **creació d'un ens públic** responsable del projecte, ha de poder prendre decisions executives respecte a:

- La **gestió urbanística i l'urbanisme** de les noves zones econòmiques de la ciutat que ha de permetre generar (i re-generar) espais innovadors atractius per les empreses, centres tecnològics, treballadors qualificats, comerços i ciutadania.
- La **gestió de les infraestructures** necessàries per a desenvolupar una estratègia on la tecnologia ha de ser un element tractor.
- La **promoció econòmica** de la zona, que ha de permetre atraure activitat econòmica i millorar la competitivitat de l'actual.
- La **relació amb l'àmbit acadèmic i de recerca**, les empreses i els actors econòmics.
- El **màrqueting i la comunicació** per ajudar a la promoció econòmica i alhora millorar el sentiment de pertinença de la ciutadania.
- Tanmateix, es considera imprescindible **l'obertura de la innovació a la ciutadania**. Cal que la ciutadania pugui fer arribar les seves propostes a l'administració. És necessària la creació d'un canal d'innovació oberta a la ciutadania. Per això **cal incorporar la cultura innovadora dins de l'administració**; ha d'haver un procés real d'innovació interna a la administració pública.

Eix 8. Terrassa: ciutat de debat i divulgació permanent.

- Terrassa és una ciutat que **generarà espais de debat, comunicació** i divulgació constants per mantenir a tots els agents implicats.
 - Es proposa la creació del **Fòrum Ègara** (nom provisional), espai on es generarà debat de forma regular, on hi haurà retorn de les iniciatives i propostes presentades i on tothom de l'àmbit econòmic, acadèmic i veïnal podrà participar i aportar idees que ajudin a augmentar la cohesió, la vinculació amb el projecte i que serveixi per generar difusió del mateix.
 - Es proposa la creació de les **Jornades Terrassa 2030** (nom provisional), on, amb caràcter anual, es presentaran els avenços dels projectes, es generarà coneixement que permetrà posicionar Terrassa com a ciutat capdavantera en la definició de les ciutats sostenibles del futur.
 - Es considera important el desenvolupament de **campanyes locals de comunicació** (xarxes socials, banderoles, diaris locals), per augmentar el sentiment de pertinença a la ciutat i desenvolupar l'orgull de “ser i viure a Terrassa”.
 - Tanmateix, es considera imprescindible la creació d'un **portal web en anglès** per explicar l'estratègia i el projecte, promocionar-lo a nivell internacional i atraure empreses i talent.

ANNEX 1. ESTUDI COMPARATIU DE DISTRICTES INNOVADORS

La proposta que hem elaborat per l'Ajuntament de Terrassa s'emmiralla en els exemples més rellevants de desenvolupament econòmic i local que s'han dut a terme a nivell internacional en els darrers anys, adaptant-la a la pròpia realitat del territori.

Cal tenir en compte que, durant els darrers 50 anys, el paisatge de la innovació ha estat dominat per llocs com el Silicon Valley: corredors suburbans plens de campus corporatius aïllats, als quals només es pot accedir amb cotxe, amb poc o nul èmfasi per la qualitat de vida o la integració del treball, l'habitatge i el lleure.

Des de principis del nou segle, comença a sorgir un nou model urbà complementari, que dona lloc al que s'anomenen "districtes d'innovació". Aquests districtes són àrees geogràfiques on les institucions i empreses d'avantguarda s'agrupen i connecten amb empreses de nova creació, incubadores i acceleradores d'empreses.

També són entorns físicament compactes, accessibles al trànsit i tècnicament connectats i ofereixen habitatges d'ús mixt, oficines i comerços, permetent, tant al talent que hi treballa com a la ciutadania en general, viure-hi.

Led by an eclectic group of institutions and leaders, innovation districts are emerging in dozens of cities and metropolitan areas in the United States and abroad and already reflect distinctive typologies and levels of formal planning. Globally, **Barcelona, Berlin, London, Medellín, Montreal, Seoul, Stockholm and Toronto contain examples of evolving districts.** In the United States, districts are emerging near anchor institutions in the downtowns and midtowns of cities like Atlanta, Baltimore, Buffalo, Cambridge, Cleveland, Detroit, Houston, Philadelphia, Pittsburgh, St. Louis and San Diego. They are developing in Boston, Brooklyn, Chicago, Portland, Providence, San Francisco and Seattle where underutilized areas (particularly older industrial areas) are being re-imagined and remade. Still others are taking shape in the transformation of traditional exurban science parks like Research Triangle Park in Raleigh-Durham, which are scrambling to keep pace with the preference of their workers and firms for more urbanized, vibrant environments.

(Extret de la Brookings institution: <https://www.brookings.edu/essay/rise-of-innovation-districts/>)

A l'Atlas de Districtes Innovadors realitzat l'any 2019 per l'empresa d'urbanisme Aretian ⁴⁰ (on s'analitzen els 50 principals Districtes Innovadors dels Estats Units) es conclou que l'agregació estratègica d'activitats intenses en innovació produeix beneficis no lineals per a l'economia regional.

Segons aquesta empresa, els Districtes Innovadors, en comparació amb les àrees urbanes no innovadores, produeixen de mitjana quatre vegades més innovacions per empleat, nou vegades més "densitat d'oportunitats d'ocupació", 15 vegades més de concentració de llocs de treball intenses en coneixement i 20 vegades més activitat econòmica per resident.

El present document té per objectiu dibuixar alguns dels casos d'èxit que s'han desenvolupat a nivell internacional i que poden servir d'inspiració pel desenvolupament de l'estratègia econòmica de Terrassa pels propers anys.

Cas de considerar-se necessari, s'aprofundirà en aquells casos més rellevants.

⁴⁰ <https://www.aretian.com/atlas>

22@Barcelona (2000-actualitat)⁴¹

- L'any 2000, es va aprovar el Pla 22@⁴² que establia les directrius perquè 200 hectàrees de sòl industrial privat es transformessin en un pol d'activitat econòmica integrat en el barri amb una mixtura d'usos equilibrada (ciutat compacta).
- Principals magnituds:
 - 198 Ha de sòl industrial per transformar. Actualment, pendent de transformar el 37%.
 - 3 milions de sostre (85% oficines, 15% habitatge protegit)
 - Increment de llocs de treball directes a la zona: entre 90.000 i 120.000.
- Els primers anys del projecte es van dedicar a fer el planejament i la gestió urbanística de la zona de l'eix de la Diagonal, iniciant una estratègia de promoció nacional i internacional del projecte per atraure inversors i empreses.
- Per a gestionar el projecte es va crear la societat municipal 22@Barcelona SA, que tenia responsabilitat sobre el planejament, la gestió urbanística, les infraestructures, el desenvolupament corporatiu i el màrqueting i la comunicació. Una única visió, clau de l'èxit del projecte. Quan la societat es va desmuntar, l'any 2008, es van disgregar les tasques i els processos d'aprovació de projectes van anar endarrerint-se.
- L'any 2004 es va impulsar la creació de l'associació d'empreses 22@network, agent econòmic dinamitzador (lobby), cofinançat de forma pública i privada.
- A partir de 2006, es va impulsar una política de Clústers Urbans pel desenvolupament del 22@Barcelona a partir de l'any 2007, complementant el planejament i la gestió urbanística i infraestructural iniciada l'any 2000.
- L'objectiu era concentrar agents de la Triple Hèlix (Universitats, Empreses i Institucions) d'una mateixa cadena de valor i sector en territoris específics de Districte de la Innovació. Aquesta triple Hèlix, a partir de 2018 incorpora la ciutadania i la sostenibilitat.

⁴¹ <https://www.smartcitiesdive.com/ex/sustainablecitiescollective/case-study-22-barcelona-innovation-district/27601/>

⁴² <https://www.youtube.com/watch?v=cuK6vq3J4w8&t=20s>

- Es van impulsar el Clúster TIC, Media, Energia, Salut/Bio i Energia, propiciant la localització d'empreses, institucions, universitats, centre de recerca i centres tecnològics, incubadores i altres infraestructures del coneixement. Cadascun dels clústers va ser creat a partir d'una massa crítica prèvia (empreses tractores) i va disposar d'una governança pròpia, donant suport a l'articulació dels agents amb una visió i estratègia compartides.
- En els darrers 20 anys s'han instal·lat al 22@ 4.342 empreses⁴³, de les quals 1.379 són serveis intensius en coneixement i 132 indústries de mitjana i alta tecnologia. Aquestes empreses generen 47.408 llocs de treball i un valor afegit brut de 2.684 milions d'euros. Si s'estén aquesta anàlisi a l'àmbit d'influència del 22@ (l'àmbit definit per la Gran Via, el Litoral, el passeig de Sant Joan i el riu Besòs), la creació d'empreses ascendeix a 10.308, i la creació de llocs de treball a 92.140.
- Un dels efectes del 22@, que s'està intentant redreçar en aquests moments és el de la gentrificació⁴⁴.

Boston Seaport (des del 2010)

- Boston compta amb un ecosistema de talent de primer ordre mundial (MIT i Harvard) que genera recerca i empenedoria punteres. Més del 38% de les empreses de software, biotech i tecnològiques que han fundat els seus alumnes estan localitzades a la zona d'influència, provenint només el 10% dels seus estudiants d'allà.
- Tota l'àrea de Boston està plena de projectes de generació de districtes d'innovació. Per a poder aglutinar estratègicament tots els esforços urbanístics i econòmics de la regió metropolitana es va crear una agència pública *ad hoc*: la MONUM⁴⁵.

⁴³ Segons dades de l'estudi del cens del 22@, elaborat per l'Institut Cerdà.

⁴⁴ <https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2022/02/09/un-22-ple-de-vida-amb-mes-habitatge-i-activitat-economica-equipaments-de-barri-i-verd/>

⁴⁵ <https://www.boston.gov/departments/new-urban-mechanics>

- El Districte d'Innovació del Port de Boston es va posar en marxa el 2010 per part de l'Ajuntament de Boston amb la visió de crear un centre atractiu per a persones treballadores creatives i de l'economia del coneixement. Per a fer-ho, seguint l'exemple del 22@, es va apostar per la generació d'incubadores, acceleradores d'start-ups i es van atraure empreses de serveis.

SEAPORT DISTRICT

- In 2004, the Boston Planning Development Agency (BPDA), then known as the Boston Redevelopment Authority (BRA), launched the 'LifeTech Boston' policy initiative, which is a significant incubatory step towards the eventual creation of a new redevelopment model, the first Innovation District in Boston.
- The most significant strand of the original strategy was later identified in the 'Boston Innovation District' (BID), a planning initiative launched in 2010 by the Menino administration and still in progress; the project aims to create a complex neighbourhood able to attract financiers, resources, and talent, that mimics the success of 22@Barcelona.
- The BID project was conceived to redevelop the South Boston Waterfront, an underutilized area of 1,000 acres that previously hosted industrial activities and parking and transform it into a thriving hub of innovation and entrepreneurship together with new residential, commercial and retail spaces (about 7.7 million sq. ft.) with a mixed-use configuration.

10th ARLEM/Coh. plenary, Sevilla, 26.02.2019. Innovation Districts in Boston (USA).
Bevilacqua, Monarda, Trillo

- Dimensions:
 - 4 milions de m2.
 - Increment de llocs de treball directes a la zona: uns 60.000 (25% en activitats innovadores).

- Des de 2010, ja ha donat lloc a la creació de més de 5.000 nous llocs de treball, la instal·lació de més de 200 noves empreses i més de mil nous habitatges a la zona.

Hafencity (Hamburg) (des del 1997)

- Es tracta del projecte de remodelació de la zona sud del Riu Elba, on hi ha molts edificis abandonats, utilitzats per activitats portuàries.
- Comparteix l'esquema de governança del 22@, ja que des del 1997, la societat Hafencity Hamburg GmbH ha supervisat tots els aspectes del desenvolupament del projecte com a gestora del desenvolupament de la ciutat. Així, la ciutat és propietària i promotora de les infraestructures que s'hi duen a terme.
- Des de l'1 d'octubre de 2006, la zona de Hafencity té l'estatus de "zona prioritària": els plans de zonificació es discuteixen des de la perspectiva de la ciutat per la Comissió de Desenvolupament Urbà, que representa tots els partits polítics al Parlament de la ciutat; i són desenvolupats pel Ministeri de Desenvolupament Urbà i Habitatge. Els permisos de construcció també són concedits pel Ministeri i no per l'administració del districte, com acostuma a fer-se en aquest país.

- A més d'empreses, s'ubicaran centres educatius (llars d'infants, escoles, universitats), restaurants i bars, comerços, instal·lacions culturals i de lleure, amb parcs, places i passejos que fomenten la interacció social. Un cop finalitzat el projecte, s'esperen 80.000 visitants diaris.
- Dimensions:
 - 157 Ha de sol privat, que es convertiran en més de 2,5 milions de metres quadrats de superfície construïda.

- 7.500 habitatges per a uns 15.000 residents.
- 45.000 nous llocs de treball (77% oficines).
- En els 20 anys d'existència del projecte, s'han creat 15.000 nous llocs de treball i hi viuen 5.000 persones.

Distrito de la innovación ⁴⁶de Medellín (des de 2012)

- Projecte de revitalització de la zona nord de la ciutat apostant per l'economia del coneixement.
- Gairebé 50 institucions que treballen amb ciutadans, empreses i l'estat en temes d'innovació, ciència, tecnologia, TIC i salut.⁴⁷
- S'ha triplicat la inversió en R+D+I a la ciutat (fins gairebé el 3%).
- Ciutat compacta: barreja d'usos del sòl com a habitatge i empreses, cosa que "facilita la consolidació de l'ecosistema innovador".
- Es volen generar 40.000 nous llocs de treball directes (dels quals ja se n'han creat 14.000).
- Es volen atraure 18.000 empreses (el 30% pertanyents a activitats relacionades amb l'economia del coneixement). A 2021, s'han atret més de 400 noves empreses i s'han acompanyat més de 2.500 projectes d'emprenedoria.
- Es pretén que la renda per càpita de la ciutat augmenti del 2019 al 2022 en un 30%.

Ho Chi Minh City Innovation Park ⁴⁸(des de 2019, en procés)

- Dimensions: 22.000 hectàrees (220.000 km²), en fase de planejament (es va adjudicar el projecte l'any 2019).
- Clústers: FinTech, esports i wellness⁴⁹, Hi Tech i Indústria 4.0, edutech, ecotech, i un living lab a la zona del riu, on es posaran en pràctica les innovacions que es vagin generant per a millorar la qualitat de vida de la ciutadania.

⁴⁶ <https://www.rutanmedellin.org>

⁴⁷ https://www.youtube.com/watch?v=yHQbwZS_5WQ

⁴⁸ <https://www.sasaki.com/projects/ho-chi-minh-city-innovation-district-competition/>

⁴⁹ "sports medicine, biosciences, sports-related products, and related industries with the goal of improving the human condition"

Kendall Square (Cambridge - Massachussets) (des de 2009)

- Kendall Square ha estat qualificada pel Boston Consulting Group com "la milla quadrada més innovadora del planeta", en referència a l'alta concentració de start-ups i la qualitat de la innovació que han generat, a l'ombra del MIT.
- Districte innovador, que aposta per la barreja d'usos on conviuen laboratoris biotecnològics, centres de recerca i oficines corporatives, a 10 minuts a peu de l'estació de tren.
- Dimensions: 600.000m² per oficines, recerca i habitatge.
- Clústers: aeroespacial, biotecnologia, TIC, farmàcia.
- L'Èxit de la iniciativa ha fet que els preus de l'habitatge s'hagi encarat de forma substancial, generant problemes de gentrificació, amb els conseqüents problemes de trànsit per accedir a la zona. Per això, un dels reptes actuals està en millorar l'accés a l'habitatge i la reducció dels problemes de transport a la zona.

White City Campus (Londres) – Inici al 2009, amb la compra dels primers terrenys per part de l'Imperial College.

Consisteix en la reurbanització de la zona oest de Londres, impulsada per l'Imperial College⁵⁰.

Dimensions: 10 Ha (100.000m²).

Ocupació: 30.000 nous llocs de treball al 2025.

Llocs de treball qualificats a la zona, fins al 2019: 20.000.

Sectors estratègics: Salut, recerca molecular, enginyeria biomèdica, Media i Audiovisuals⁵¹, moda etc.

Segueix el model del 22@, tot proveint a la zona d'infraestructures del coneixement: residències per a estudiants, centres de recerca i desenvolupament, empreses tractores (la seu de la BBC està ubicada a la zona), etc.

⁵⁰ <https://www.imperial.ac.uk/white-city-campus/>

⁵¹ <https://televisioncentre.com/white-city>

CONCLUSIONS:

- El Talent i la Tecnologia són la base de l'Economia i la Societat del coneixement i són claus per a l'empleabilitat ocupacional, competitivitat empresarial i desenvolupament territorial.
- Els factors claus per a la implementació d'una cadena de valor d'un Clúster són: Talent/Formació, Recerca, Emprenedoria, Finançament, Tecnologia i Demanda Sofisticada/Mercat.
- El desenvolupament d'un districte innovador és un projecte a llarg termini. Requereix de finançament públic i privat i una visió compartida.
- És imprescindible una governança sòlida, amb permanent comunicació entre el sector públic i el privat.
- On s'ha desenvolupat una estratègia de districtes innovadors, ha augmentat la qualitat de vida, de treball i la competitivitat del territori.
- Per cada nou lloc de treball directe en un districte innovador es generen fins a 5 d'indirectes⁵².
- Hi ha un risc latent de que les comunitats defensin el "no progrés" per por de la gentrificació, quan la realitat és que el creixement innovador ajuda a enfortir i diversificar les economies regionals, a més de la contribució a la base fiscal, que finança partides com les escoles i els serveis socials.
- En aquest sentit, cal treballar amb una visió de quàdruple hèlix en el territori (Universitat, Empreses privades, Administració Pública i la ciutadania), amb un paper rellevant per part de la societat i on la innovació social serà cabdal.

⁵² Segons la recerca d'Enrico Moretti (2012): "Per cada nova ocupació 'high-tech' en una àrea metropolitana, es creen cinc llocs de treball addicionals fora del sector 'high tech'".